

## Opintojaksotarjonta 2021-2022

Lukio-opinnot muodostuvat **valtakunnallisista pakollisista, valtakunnallisista valinnaisista ja paikallisista valinnaisista opintojaksoista.**

### Opintojaksotarjonta: oppiaine

	<b>Valtakunnalliset pakolliset</b>	<b>Valtakunnalliset valinnaiset</b>	<b>Paikalliset valinnaiset</b>
Äidinkieli ja kirjallisuus	1-2-3-4-5-6-7-8	9-10-11	12
Suomi toisena kielenä	1-2-3-4-5-6-7-8	9-10-11	12
Ru B1	1-2-3-4-5	6-7	8-9
En A1	1-2-3-4-5-6	7-8	9-10
Sa B2		1-2-3-4-5-6-7-8	9-10
Sa B3		1-2-3-4-5-6-7-8	9-10-11
Ra B2		1-2-3-4-5-6-7-8	9-10
Ra B3		1-2-3-4-5-6-7-8	9-10
VeB3		1-2-3-4-5-6-7-8	9
Matematiikka /lyhyt	1-2-3-4-5-6-7	8-9	10-11
Matematiikka /pitkä	1-2-3-4-5-6-7-8-9	10-11-12	13-14
Biologia	1-2-3	4-5-6	7-8
Maantiede	1	2-3-4	5-6
Fysiikka	1-2	3-4-5-6-7-8	9-10-11
Kemia	1-2	3-4-5-6	7-8
Uskonto	1-2	3-4-5-6	7-8-9
Elämänkatsomustieto	1-2	3-4-5-6	7-8-9
Filosofia	1-2	3-4	5-6
Psykologia	1	2-3-4-5	6-7-8
Historia	1-2-3	4-5-6	7-8
Yhteiskuntaoppi	1-2-3	4	5-6
Musiikki	1-2	3-4-7	5-6
Kuvataide	1-2	3-4-7	5-6
Liikunta	1-2	3-4-5-10	6-7-8-9-11-12-13
Terveystieto	1-2	3	
Opinto-ohjaus	1-2		
Tietotekniikka			1-2-3-4-5

Valtakunnalliset pakolliset opintojaksot 94-102 op

Valtakunnalliset valinnaiset opintojaksot 20 op

Paikalliset valinnaiset opintojaksot

### Opintojaksot yhteensä vähintään 150 opintopistettä

Laitilan lukion opiskelijat voivat suorittaa Turun seudun etäenkaan kursseja ilmaiseksi.

<https://blog.edu.turku.fi/turunseudunetarengas>

## Sisällysluettelo

## sivu

Äidinkieli ja kirjallisuus .....	3-4
Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus.....	4-5
Ruotsi B1-oppimäärä.....	6-7
Englanti A-oppimäärä.....	7-8
Saksa B2-oppimäärä.....	8-9
Saksa B3-oppimäärä.....	9-10
Ranska B2-oppimäärä.....	10-11
Ranska B3-oppimäärä.....	11-12
Venäjä B3-oppimäärä.....	12-13
Matematiikka pitkä oppimäärä.....	13-15
Matematiikka lyhyt oppimäärä.....	15-16
Fysiikka.....	16-17
Kemia.....	17-18
Biologia.....	18-19
Maantiede.....	19-20
Uskonto.....	20-21
Elämänkatsomustieto.....	21-22
Filosofia.....	22
Psykologia.....	23
Terveystieto.....	24
Historia.....	24-25
Yhteiskuntaoppi.....	25-26
Musiikki.....	26-27
Kuvataide.....	27-28
Liikunta.....	28-31
Opinto-ohjaus.....	31
Tietotekniikka.....	31-32
Temaattiset opinnot.....	32-33
Etäenkaan kurssit.....	33

## Opiskelusta

Lukio-opiskelussa siirrytään jatkuvasti enemmän myös sähköiseen oppimisympäristöön. Normaalin luento-opetuksen lisäksi osa kursseista järjestetään monimuoto-opetuksena ja osan kursseista opiskelijat voivat suorittaa myös Turun seudun lukioiden Etärenkaan tarjonnasta. Nykyisin kaikki ylioppilaskirjoitusten kokeet tehdään kokonaan sähköisesti. Ylioppilaskirjoituksissa on sallittua käyttää kannettavaa tietokonetta, jonka ominaisuudet voi tarkistaa ylioppilastutkintolautakunnan sivuilta: [https://www.ylioppilastutkinto.fi/imaget/sivuston\\_tiedostot/Ohjeet/Yleiset/liite\\_2-ohje\\_kokelaan\\_tietokoneesta\\_2021.pdf](https://www.ylioppilastutkinto.fi/imaget/sivuston_tiedostot/Ohjeet/Yleiset/liite_2-ohje_kokelaan_tietokoneesta_2021.pdf)

Opiskelija tuo itse laitteen ylioppilaskoetilaisuuteen ja siihen asennetaan YTL:n toimittama käyttöliittymä kokeen ajaksi. Laitilan lukiossa on ollut suosituksena hankkia kannettava tietokone heti opiskelun aluksi, syksystä 2019 lähtien kaupunki/lukio on tarjonnut kannettavan tietokoneen aloittaville opiskelijoille.

Oppikirjoista: Maksuttoman toisen asteen periaatteiden mukaisesti lukio hankkii opiskelijoiden oppimateriaalit 1.8.2021 lähtien aloittaville opiskelijoille. Oppikirjat ilmoitetaan myöhemmin. Opintojakson opettajalta voi kysyä lisätietoja.

## **ÄIDINKIELI JA KIRJALLISUUS**

### **Pakolliset opintojaksot**

#### **ÄI1-ÄI3. Kieli, tekstit ja vuorovaikutus**

Kieli, tekstit ja vuorovaikutus johdattaa suomen kielen ja kirjallisuuden lukio-opiskeluun. Opintojaksossa perehdytään erityisesti kieleen, tekstien tulkintaan ja tuottamiseen sekä vuorovaikutukseen. Numeraalinen arviointi.

#### **ÄI4. Kirjallisuuden tulkinta**

Kirjallisuuden tulkinta -opintojakso johdattaa tarkastelemaan kirjallisuutta kokemuksellisenä, kertomuksellisenä ja erilaisia tulkintoja mahdollistavana ilmiönä. Opintojaksolla luetaan ja tulkitaan kirjallisuutta monipuolisesti. Numeraalinen arviointi.

#### **ÄI5. Tekstit ja vaikuttaminen**

Tekstit ja vaikuttaminen -opintojaksossa tarkastellaan erityisesti teksteillä vaikuttamista: tekstien ideologisuutta, kriittistä lukemista ja mediakritiikkiä, argumentointia ja vaikuttamisen keinoja. Numeraalinen arviointi.

#### **ÄI6-ÄI7. Kirjoittaminen ja vuorovaikutus**

Kirjoittaminen ja vuorovaikutus -opintojaksolla syvennetään omia taitoja sekä kirjallisen että puhutun tekstin analysoinnissa että tuottamisessa. Numeraalinen arviointi.

#### **ÄI8. Kirjallisuuden kontekstit**

Kirjallisuuden kontekstit -opintojaksolla luetaan ja tutustutaan laajasti kirjallisuuteen ja analysoidaan sitä eri aikakausien ja tyyliuuntien kontekstissa. Numeraalinen arviointi.

## **Valtakunnalliset valinnaiset opintojaksot**

### **ÄI9. Vuorovaikutus**

Opintojakson aikana perehdytään laajasti erilaisiin viestintä- ja vuorovaikutustilanteisiin. Harjoitetaan omia esiintymistaitoja ja vuorovaikutuksen analyysitaitoja. Numeraalinen arviointi.

### **ÄI10. Abituriienttien luku- ja kirjoitustaito 1/2**

Abiturientin luku- ja kirjoitustaito 1/2 -opintojaksolla käydään läpi monipuolisesti kielen ja kirjallisuuden oppisisältöjä ja valmistaudutaan ylioppilastutkintoon. Opintojakso muodostaa ylioppilaskirjoitukseen valmentavan kokonaisuuden yhdessä opintojakson Abiturientin luku- ja kirjoitustaito 2/2 kanssa. Numeraalinen arviointi.

### **ÄI11. Abituriienttien luku- ja kirjoitustaito 2/2**

Abiturientin luku- ja kirjoitustaito 2/2 -opintojaksolla käydään läpi monipuolisesti kielen ja kirjallisuuden oppisisältöjä ja valmistaudutaan ylioppilastutkintoon. Opintojakso muodostaa ylioppilaskirjoitukseen valmentavan kokonaisuuden yhdessä opintojakson Abiturientin luku- ja kirjoitustaito 1/2 kanssa. Numeraalinen arviointi.

## **Paikalliset opintojaksot**

### **ÄI12. Kirjoittamisen tuki**

Kirjoittamisen tuki sopii opiskelijoille, jotka haluavat kehittää kirjoitustaitojaan. Opintojaksolla harjoitellaan kirjoittamista ja huomioidaan opiskelijoiden yksilölliset tarpeet. Opintojakso sopii erityisesti abiturienteille lisäharjoitukseksi ylioppilastutkintoa varten. Suoritusmerkintä S.

## **SUOMI TOISENA KIELENÄ JA KIRJALLISUUS**

### **Pakolliset opintojaksot**

#### **ÄIS1-ÄIS3. Kieli, tekstit ja vuorovaikutus**

Kieli, tekstit ja vuorovaikutus johdattaa suomi toisena kielenä -oppiaineen lukio-opiskeluun. Opintojaksossa perehdytään erityisesti kieleen, tekstien tulkintaan ja tuottamiseen sekä vuorovaikutukseen. Numeraalinen arviointi.

#### **ÄIS4. Kirjallisuus 1**

Kirjallisuuden tulkinta -opintojakso johdattaa tarkastelemaan kirjallisuutta kokemuksellisenä, kertomuksellisenä ja erilaisia tulkintoja mahdollistavana ilmiönä. Opintojaksolla luetaan ja tulkitaan kirjallisuutta monipuolisesti. Numeraalinen arviointi.

### **ÄIS5. Tekstien tulkinta 1**

Tekstit ja vaikuttaminen -opintojaksossa tarkastellaan erityisesti teksteillä vaikuttamista: tekstien ideologisuutta, kriittistä lukemista ja mediakritiikkiä, argumentointia ja vaikuttamisen keinoja. Numeraalinen arviointi.

### **ÄIS6-ÄIS7. Kirjoittaminen ja vuorovaikutus**

Kirjoittaminen ja vuorovaikutus -opintojaksolla syvennetään omia taitoja sekä kirjallisen että puhutun tekstin analysoinnissa että tuottamisessa. Numeraalinen arviointi.

### **ÄIS8. Kirjallisuus 8**

Kirjallisuuden kontekstit -opintojaksolla luetaan, tutustutaan laajasti kirjallisuuteen ja analysoidaan sitä eri aikakausien ja tyyli-suuntien kontekstissa. Numeraalinen arviointi.

## **Valtakunnalliset valinnaiset opintojaksot**

### **ÄIS9. Vuorovaikutus 3**

Opintojakson aikana perehdytään laajasti erilaisiin viestintä- ja vuorovaikutustilanteisiin. Harjoitetaan omia esiintymistaitoja ja vuorovaikutuksen analyysitaitoja. Numeraalinen arviointi.

### **ÄIS10. Kirjoittaminen 2**

Abiturientin luku- ja kirjoitustaito 1/2 -opintojaksolla käydään läpi koko suomi toisena kielenä -oppimäärän oppisisältöjä ja valmistaudutaan ylioppilastutkintoon. Opintojakso muodostaa yhdessä Abiturientin luku- ja kirjoitustaito 2/2 -opintojakson kanssa ylioppilastutkintoon valmentavan kokonaisuuden. Numeraalinen arviointi.

### **ÄIS11. Tekstien tulkinta 2**

Abiturientin luku- ja kirjoitustaito 1/2 -opintojaksolla käydään läpi monipuolisesti kielen ja kirjallisuuden oppisisältöjä ja valmistaudutaan ylioppilastutkintoon. Opintojakso muodostaa ylioppilaskirjoitukseen valmentavan kokonaisuuden yhdessä opintojakson Abiturientin luku- ja kirjoitustaito 2/2 kanssa. Numeraalinen arviointi.

## **Paikalliset opintojaksot**

### **ÄIS12. Kirjoittamisen tuki**

Kirjoittamisen tuki sopii opiskelijoille, jotka haluavat kehittää kirjoitustaitojaan. Opintojaksolla harjoitellaan kirjoittamista ja huomioidaan opiskelijoiden yksilölliset tarpeet. Opintojakso sopii erityisesti abiturienteille lisäharjoitukseksi ylioppilastutkintoa varten. Suoritusmerkintä S.

## **RUOTSI, B1-OPPIMÄÄRÄ**

### **Pakolliset opintojaksot**

#### **RUB11-RUB12. Minä, ruotsi ja kieli-identiteetti**

Opintojakso koostuu kahdesta moduulista (Opiskelutaidot ja kieli-identiteetin rakentaminen RUB11 sekä ruotsin kieli arjessani RUB12). Opintojakso johdattaa ja motivoi opiskelijaa ruotsin kielen opintoihin ja vahvistaa opiskelijan tietoisuutta ruotsin kielen taustasta, historiasta ja asemasta Suomessa. Opiskelijaa kannustetaan tiedostamaan ja kehittämään omia opiskelustrategioitaan sekä käyttämään ruotsia rohkeasti omassa arjessa. Numeraalinen arviointi.

#### **RUB13. Kulttuuri ja mediat**

Opintojakson aikana vahvistetaan opiskelijan monilukutaitoa ja erilaisten tekstien tulkitsemis- ja tuottamistaitoja ruotsinkielisiä medioita hyödyntäen. Tutustutaan suomenruotsalaisiin ja muihin pohjoismaalaisiin kulttuuri-ilmiöihin nuorten näkökulmasta. Numeraalinen arviointi.

#### **RUB14. Katsaus ympärillemme**

Aihepiireinä ovat kulttuurinen moninaisuus, erilaiset elinympäristöt sekä yhteiskunnalliset aiheet nuorten näkökulmasta. Opintojakson aikana vahvistetaan opiskelijan monilukutaitoa ja erilaisten tekstien tulkitsemis- ja tuottamistaitoja hyödyntäen erilaisia oppimisympäristöjä. Numeraalinen arviointi.

#### **RUB15. Opiskelu ja työelämää**

Tutustutaan mahdollisuuksiin opiskella ja tehdä töitä ruotsin kielellä, sekä pohjoismaiseen ja muuhun kansainväliseen yhteistyöhön. Täydennetään kieliprofiilia tulevaisuuden tarpeita varten sekä laaditaan erilaisia hakemuksia. Numeraalinen arviointi.

### **Valtakunnalliset valinnaiset opintojaksot**

#### **RUB16. Viesti, vaikuta ja ymmärrä puhuen**

Opintojaksossa syvennetään taitoa tuottaa ruotsin kieltä suullisesti, ymmärtää puhuttua kieltä ja rakentaa dialogia. Opintojakson lopussa opiskelijan on mahdollista suorittaa Opetushallituksen tuottama suullisen kielitaidon koe. Numeraalinen arviointi.

#### **RUB17. Kestävä elämäntapa**

Keskeisiä aihepiirejä ovat kestävä kehitys ja elämäntapa, eettisyys ja vastuullisuus sosiaalisen median käytössä sekä sananvapaus. Pakollisten moduulien teemojen käsittelyä syvennetään ekologisen, taloudellisen sekä sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävä elämäntavan näkökulmasta. Numeraalinen arviointi.

## **Paikalliset opintojaksot**

### **RUB18. Kohti ylioppilaskirjoituksia**

Opintojakso on ylioppilaskokeeseen valmistava. Opintojaksolla vahvistetaan sanaston hallintaa, kerrataan lukion oppimäärän keskeiset rakenteet, hiotaan kirjallista ilmaisua sekä syvennetään tekstin- ja kuullunymmärtämisen taitoja. Suoritusmerkintä S.

### **RUB19. Ruotsin kertaava opintojakso**

Kerrataan ja vahvistetaan peruskoulussa opiskeltuja ruotsin kielen sanastoa ja rakenteita. Tavoitteena on saavuttaa sellainen taso, josta on helppo jatkaa pakollisten opintojaksosten opiskeluun. Opintojakson voi suorittaa myös opintojen myöhemmässä vaiheessa, jos perusasioiden kertaus on tarpeen. Suoritusmerkintä S.

## **VIERAAT KIELET**

### **ENGLANTI A-OPPIMÄÄRÄ**

#### **Pakolliset opintojaksot**

#### **ENA1-ENA2. Englanti globaalina kielenä ja opiskelutaidot**

Aihepiireinä kielten opiskelun taidot sekä englannin kieli omassa arjessa ja kansainvälisenä kielenä. Numeraalinen arviointi.

#### **ENA3. Englannin kieli ja kulttuuri luovan ilmaisun välineenä**

Aihepiireinä erilaiset kulttuuri-ilmiöt ja luova toiminta. Numeraalinen arviointi.

#### **ENA4. Englannin kieli vaikuttamisen välineenä**

Aihepiireinä yhteiskunnallinen vaikuttaminen, mielipiteen ilmaiseminen ja mediat. Numeraalinen arviointi.

#### **ENA5. Kestävä tulevaisuus ja tiede**

Aihepiirit nousevat eri tieteenaloista. Pohditaan kestävää tulevaisuutta ja erilaisia tulevaisuudenvisioita. Numeraalinen arviointi.

#### **ENA6. Englannin kieli jatko-opinnoissa ja työelämässä**

Aihepiireinä jatko-opinnot, työelämä ja talouden ilmiöt. Numeraalinen arviointi.

#### **Valtakunnalliset valinnaiset opintojaksot**

#### **ENA7. Ympäristö ja kestävä elämäntapa**

Eri teemojen käsittelyä kestävä elämäntavan näkökulmasta. Numeraalinen arviointi.

### **ENA8. Viesti ja vaikuta puhuen**

Harjoitetaan puheviestinnän strategioita ja suullisen kielen käyttöä eri tilanteissa. Kerrataan pakollisten opintojen aihepiirejä. Numeraalinen arviointi.

### **Paikalliset opintojaksot**

#### **ENA9. Englannin abikertaus**

Abeille yo-kirjoituksiin valmentava opintojakso. Rakenteiden ja sanaston kertaamista ja laajentamista. Suoritusmerkintä S.

#### **ENA10. Englannin tukikertaus**

Kerrataan peruskoulun ja / tai aiempien opintojaksojen rakenteita ja sanastoa. Suoritusmerkintä S.

## **SAB2 SAKSA, B2-OPPIMÄÄRÄ**

### **Valtakunnalliset valinnaiset opintojaksot**

#### **SAB2 1. Vapaa-aika ja harrastukset**

Sosiaalisen kohtaamisen tilanteet arjessa, tavanomaiset asiointitilanteet. Vapaa-aika ja harrastukset. Opiskelu. Numeraalinen arviointi.

#### **SAB2 2. Arjen tavat ja traditiot meillä ja muualla**

Saksan kielen maantieteellinen levinneisyys. Suomalaisuus sekä arjen tavat ja traditiot Suomessa. Numeraalinen arviointi.

#### **SAB2 3. Hyvinvointi ja terveys**

Terveys ja hyvinvointi elämänkaaren eri vaiheissa. Numeraalinen arviointi.

#### **SAB2 4. Ajankohtaiset kulttuuriaiheet**

Ajankohtaiset kulttuuriaiheet. Numeraalinen arviointi.

#### **SAB2 5. Jatko-opinnot ja työelämä**

Opiskelu lukiossa, mahdolliset jatko-opinnot ja työelämä. Tulevaisuuden suunnitelmat. Numeraalinen arviointi.

#### **SAB2 6. Ajankohtaisaiheet ja media**

Ympäristöön ja yhteiskuntaan liittyvät ajankohtaisaiheet. Media. Lähdekriittisyys. Numeraalinen arviointi.

#### **SAB2 7. Elämäntapa ja asuinympäristöt**

Kasvu- ja asuinympäristöt. Elintavat. Numeraalinen arviointi.



## **SAB2 8. Kansainvälisyys**

Kansainvälinen osaaminen ja yhteistyö, kansainväliset kielitaidon arviointijärjestelmät ja kielitaitovaatimukset esim. jatko-opinnoissa. Numeraalinen arviointi.

### **Paikalliset opintojaksot**

## **SAB2 9. Valmennus saksan kielen ylioppilaskokeeseen**

Saksan kielen ylioppilaskokeeseen valmistautuminen. Suoritusmerkintä S.

## **SAB2 10. Peruskoulussa opitun kertaus**

Oman lähipiirin ja arjen kuvailu. Sosiaalisen kohtaamisen tilanteet arjessa. Erilaiset asiointitilanteet. Numeraalinen arviointi.

## **SAB3 SAKSA, B3-OPPIMÄÄRÄ**

### **Valtakunnalliset valinnaiset opintojaksot**

## **SAB3 1. Viestintätilanteita uudella kielellä**

Saksan kielen alkeet. Oppimistaidoissa kehittyminen. Arjen vuorovaikutustilanteita. Numeraalinen arviointi.

## **SAB3 2. Matkailija arjen sosiaalisissa tilanteissa**

Oman lähipiirin ja arjen kuvailu. Sosiaalisen kohtaamisen tilanteet arjessa. Erilaiset asiointitilanteet. Numeraalinen arviointi.

## **SAB3 3. Vapaa-aika ja harrastukset**

Sosiaalisen kohtaamisen tilanteet arjessa, tavanomaiset asiointitilanteet. Vapaa-aika ja harrastukset. Opiskelu. Numeraalinen arviointi.

## **SAB3 4. Arjen tavat ja traditiot meillä ja muualla**

Saksan kielen maantieteellinen levinneisyys. Suomalaisuus sekä arjen tavat ja traditiot Suomessa. Numeraalinen arviointi.

## **SAB3 5. Hyvinvointi ja terveys**

Terveys ja hyvinvointi elämänkaaren eri elämänvaiheissa. Numeraalinen arviointi.

## **SAB3 6. Ajankohtaiset kulttuuriaiheet**

Ajankohtaiset kulttuuriaiheet. Numeraalinen arviointi.

## **SAB3 7. Jatko-opinnot ja työelämä**

Opiskelu lukiossa, mahdolliset jatko-opinnot ja työelämä. Tulevaisuuden suunnitelmat. Numeraalinen arviointi.

### **SAB3 8. Ajankohtaisaiheet ja media**

Ympäristöön ja yhteiskuntaan liittyvät ajankohtaisaiheet. Media. Lähdekriittisyys. Numeraalinen arviointi.

### **Paikalliset opintojaksot**

#### **SAB3 9. Elämäntapa ja asuinympäristöt**

Kasvu- ja asuinympäristöt. Elintavat. Numeraalinen arviointi.

#### **SAB3 10. Kansainvälisyys**

Kansainvälinen osaaminen ja yhteistyö, kansainväliset kielitaidon arviointijärjestelmät ja kielitaitovaatimukset esim. jatko-opinnoissa. Numeraalinen arviointi.

#### **SAB3 11. Valmennus saksan kielen ylioppilaskokeeseen**

Saksan kielen ylioppilaskokeeseen valmistautuminen. Suoritusmerkintä S.

### **RAB2 RANSKA, B2-OPPIMÄÄRÄ**

#### **Valtakunnalliset valinnaiset opintojaksot**

##### **RAB2 1. Elämän tärkeitä asioita**

Kielitaidon merkitys elämässä nyt ja tulevaisuudessa. Vuorovaikutustaidot eri viestimiä käyttäen. Nuorten elämä, koulu, vapaa-aika ja ihmissuhteet. Numeraalinen arviointi.

##### **RAB2 2. Monenlaista elämää**

Viestintä kulttuurien välisessä kohtaamisessa ja sosiaaliset koodit. Suomi, ranskankieliset maat ja ranskan kieli maailmalla. Puheen ja puheenymmärtämisen lisäksi pienimuotoista kirjallista viestintää. Numeraalinen arviointi.

##### **RAB2 3. Hyvinvointi ja huolenpito**

Toimiminen kielenkäyttäjänä erilaisissa vuorovaikutustilanteissa. Mielipiteiden esittäminen ja perusteleminen. Hyvinvointi, ihmissuhteet ja elämänvaiheet. Numeraalinen arviointi.

##### **RAB2 4. Kulttuuri-ilmiöt**

Vahvistetaan monilukutaitoa. Ranskankielisen kielialueen kulttuuri-ilmiöt nuoria kiinnostavasta näkökulmasta. Numeraalinen arviointi.

##### **RAB2 5. Opiskelu, työ ja tulevaisuus**

Viestinnän kulttuurinen sopivuus. Koulu, opiskelu, työelämä ja tulevaisuudensuunnitelmat. Numeraalinen arviointi.

## **RAB2 6. Ajankohtaiset aiheet**

Ajankohtaiset aiheet, ranskankieliset mediat ja lähdekriittisyys. Numeraalinen arviointi.

## **RAB2 7. Yhteinen maapallomme**

Kielitietoa opiskelijoiden tarpeiden mukaan. Luonto, asuinympäristöt, kestävä elämäntapa, vapaaehtoistyö. Numeraalinen arviointi.

## **RAB2 8. Kansainvälinen toiminta**

Vaativaa kieliainesta opiskelijoiden tarpeiden mukaan. Kansainvälinen yhteistyö, sosiaalisuus, erilaiset työelämän muodot ja etätyö. Numeraalinen arviointi.

## **Paikalliset opintojaksot**

### **RAB2 9. Ranskan abikertaus**

Yo-kirjoitukseen valmistava opintojakso abeille. Kerrataan lukion oppimäärän keskeisiä sisältöjä, vahvistetaan kommunikointitaitoja ja syvennetään kielitietoutta. Suoritusmerkintä S.

### **RAB2 10. Ranskan tukikertaus**

Kerrataan peruskoulun oppimäärän keskeisiä asioita. Tutustutaan ranskan kieltä käyttäviin maihin, niiden kulttuuriin ja elämäntapaan. Suoritusmerkintä S.

## **RAB3 RANSKA, B3-OPPIMÄÄRÄ**

### **Valtakunnalliset valinnaiset opintojaksot**

#### **RAB3 1. Tutustutaan toisiimme ja uuteen kieleen**

Tutustutaan ranskan kielen asemaan maailmassa. Harjoitellaan vuorovaikutusta arjen kielenkäyttötilanteissa ja opetellaan tärkeimpiä kohteliaisuusilmauksia. Numeraalinen arviointi.

#### **RAB3 2. Matkalla maailmassa**

Harjoitellaan vuorovaikutusta matkustamiseen liittyvissä sosiaalisen kohtaamisen ja jokapäiväisen asioinnin tilanteissa. Numeraalinen arviointi.

#### **RAB3 3. Elämän tärkeitä asioita**

Kielitaidon merkitys elämässä nyt ja tulevaisuudessa. Vuorovaikutustaidot eri viestintämuotoja käyttäen. Nuorten jokapäiväinen elämä ja ihmissuhteet. Numeraalinen arviointi.

#### **RAB3 4. Monenlaista elämää**

Sosiaaliset koodit ja viestintä kulttuurien välisessä kohtaamisessa. Suomi, ranskankieliset maat ja ranskan kieli maailmalla. Numeraalinen arviointi.

### **RAB3 5. Hyvinvointi ja huolenpito**

Toimiminen kielenkäyttäjänä erilaisissa vuorovaikutustilanteissa. Mielipiteen kysyminen, esittäminen ja perusteleminen. Hyvinvointi, ihmissuhteet ja elämänvaiheet. Numeraalinen arviointi.

### **RAB3 6. Kulttuuri-ilmiöt**

Vahvistetaan monilukutaitoa. Tutustutaan ranskankielisen kielialueen kulttuuri-ilmiöihin nuoria kiinnostavasta näkökulmasta. Numeraalinen arviointi.

### **RAB3 7. Opiskelu, työ ja tulevaisuus**

Viestinnän kulttuurinen sopivuus. Koulu, opiskelu, työ ja tulevaisuudensuunnitelmat. Numeraalinen arviointi.

### **RAB3 8 Ajankohtaiset aiheet**

Ajankohtaiset aiheet, ranskankieliset mediat ja lähdekriittisyys. Numeraalinen arviointi.

## **Paikalliset opintojaksot**

### **RAB3 9. Ranskan abikertaus**

Yo-kirjoitukseen valmentava opintojakso abeille. Kerrataan lukion oppimäärän keskeisiä sisältöjä, vahvistetaan kommunikointitaitoja ja syvennetään kielitietoutta. Suoritusmerkintä S.

### **RAB3 10. Tutustuminen ranskankielisiin maihin**

Tutustutaan ranskan kieltä käyttäviin maihin, niiden elämäntapaan ja kulttuuriin. Suoritusmerkintä S.

## **VEB3 VENÄJÄ, B3-OPPIMÄÄRÄ**

### **Valtakunnalliset valinnaiset opintojaksot**

#### **VEB3 1. Tutustutaan uuteen kieleen ja kulttuuriin**

Venäjän kielen kirjaimisto, ääntäminen ja intonaatio. Vuorovaikutus- ja viestintätilanteiden harjoittelu. Numeraalinen arviointi.

#### **VEB3 2. Kielenkäyttötilanteet arjessa**

Erilaisissa asiointitilanteissa toimiminen. Suullisen viestinnän korostus. Numeraalinen arviointi.

#### **VEB3 3. Sosiaaliset kohtaamiset nuorten elämässä**

Nuoren arkielämän aihepiirit, harrastukset ja ihmissuhteet. Numeraalinen arviointi.

### **VEB3 4. Kohdemaan ja kotimaan kulttuurien vertailua**

Venäjän kieli maailmanlaajasti. Kulttuurien samankaltaisuudet ja eroavuudet. Kirjallisen ilmaisun vahvistaminen. Numeraalinen arviointi.

### **VEB3 5. Hyvinvointi ja terveys**

Hyvinvointi, ihmissuhteet ja elämänvaiheet. Tekstit ja niiden tulkinta. Numeraalinen arviointi.

### **VEB3 6. Kulttuuri ja media**

Venäjänkielisen kielialueen kulttuuri-ilmiöt ja mediat. Numeraalinen arviointi.

### **VEB3 7. Opiskelu, työ ja tulevaisuus**

Koulu, opiskelu, tulevaisuudensuunnitelmat ja työelämä. Numeraalinen arviointi.

### **VEB3 8. Muuttuva maailma**

Tietoisuus kestävästä elämäntavasta ja vaikutuksesta luontoon. Numeraalinen arviointi.

## **Paikalliset opintojaksot**

### **VEB3 9. Valmennus ylioppilaskirjoitukseen**

Venäjän kielen oppimäärän kertaus ylioppilaskoetta varten. Suoritusmerkintä S.

## **MATEMATIIKKA PITKÄ OPPIMÄÄRÄ**

### **Pakolliset opintojaksot**

#### **MAY1. Luvut ja yhtälöt**

Lukujoukot ja peruslakutoimitukset, prosenttilaskentaa, potenssin laskusäännöt, verrannollisuus, funktio, yhtälö, yhtälöpari, juuret. Numeraalinen arviointi.

#### **MAA2. Funktiot ja yhtälöt 1**

Polynomifunktio, -yhtälö ja -epäyhtälö, toisen asteen yhtälön ratkaisukaava, polynomien tekijät, rationaalifunktio ja juurifunktio. Numeraalinen arviointi.

#### **MAA3. Geometria**

Kuvioiden ja kappaleiden yhdenmuotoisuus, kolmiot, monikulmioihin liittyvien pituuksien, kulmien ja alojen laskeminen. Ympyrä, suora, lieriö, kartio ja pallo. Numeraalinen arviointi.

#### **MAA4. Analyyttinen geometria ja vektorit**

Suoran, ympyrän ja paraabelin yhtälö, yhtälöryhmä, suorien yhdensuuntaisuus ja kohtisuoruus, pisteen etäisyys suorasta. Vektorien perusominaisuudet, tason vektorien peruslaskutoimitukset, pistetulo ja vektorien välinen kulma. Numeraalinen arviointi.

#### **MAA5. Funktiot ja yhtälöt 2**

Suunnattu kulma, yksikköympyrä ja radiaani. Sini -ja kosinifunktiot ja yhtälöt. Eksponenttifunktiot -ja yhtälöt. Logaritmin laskusäännöt, funktiot ja yhtälöt. Numeraalinen arviointi.

#### **MAA6. Derivaatta**

Funktion raja-arvo, jatkuvuus ja derivaatta. Derivaatan laskusäännöt, yhdistetyn funktion derivaatta. Funktion kulun tutkiminen ja ääriarvojen määrittäminen. Numeraalinen arviointi.

#### **MAA7. Integraalilaskenta**

Integraalifunktio ja tiettyjen alkeisfunktioiden integrointi. Määrätty integraali, pinta-alan ja tilavuuden määrittäminen integraalin avulla. Numeraalinen arviointi.

#### **MAA8. Tilastot ja todennäköisyys**

Keskiluvut ja keskihajonta, korrelaatio ja lineaarinen regressio. Klassinen ja tilastollinen todennäköisyys ja todennäköisyyden laskusäännöt. Permutaatiot, kombinaatiot, bimonijakauma ja diskreetti todennäköisyysjakauma. Numeraalinen arviointi.

#### **MAA9. Talousmatematiikka**

Aritmeettinen ja geometrinen lukujono. Koron korko, nykyarvo ja diskonttaus. Talletukset, lainat ja taloudellisten tilanteiden sovelluksia. Numeraalinen arviointi.

Valtakunnalliset valinnaiset opintojaksot

#### **Valtakunnalliset valinnaiset opintojaksot**

#### **MAA10. 3D-geometria**

Vektorit kolmiulotteisessa koordinaatistossa. Pistetulo, ristitulo, suora, kulma ja taso avaruudessa. Kahden muuttujan funktio ja pinta avaruudessa. Differentiaali- ja integraalilaskennan sovelluksia avaruusgeometriassa. Numeraalinen arviointi.

#### **MAA11. Algoritmit ja lukuteoria**

Algoritminen ajattelu: peräkkäisyys, valinta ja toisto. Yksinkertaisten algoritmien ohjelmointi. Konnektiivit ja totuustaulut. Kokonaislukujen jaollisuus ja kongruenssi. Eukleideen algoritmi ja aritmetiikan peruslause. Numeraalinen arviointi.

#### **MAA12. Analyysi ja jatkuva jakauma**

Paloittain määritelty funktio, käänteisfunktio, funktioiden jatkuvuuden ja derivoituvuuden tutkiminen. Funktioiden raja-arvot äärettömyydessä ja epäoleellinen integraali. Jatkuvat jakaumat, joista erityisesti normaalijakauma. Numeraalinen arviointi.

## **Paikalliset opintojaksot**

### **MAA13. Pitkän matematiikan tuki**

Tukijakso ensimmäisen vuosikurssien opintojaksojen tueksi. Sisältö koostuu ensimmäisen vuosikurssin pakollisista opintojaksoista. Suoritusmerkintä S.

### **MAA14. Pitkän matematiikan kertaus**

Pitkän matematiikan pakollisten opintojaksojen keskeisen sisällön kertaus ja tutustuminen pitkän matikan ylioppilaskokeeseen. Suoritusmerkintä S.

## **MATEMATIIKKA LYHYT OPPIMÄÄRÄ**

### **Pakolliset opintojaksot**

#### **MAY1. Luvut ja yhtälöt**

Lukujoukot ja peruslakutoimitukset, prosenttilaskentaa, potenssin laskusäännöt, verrannollisuus, funktio, yhtälö, yhtälöpari, juuret. Numeraalinen arviointi.

#### **MAB2. Lausekkeet ja yhtälöt**

Ensimmäisen ja toisen asteen yhtälö, aritmeettinen ja geometrinen lukujono. Numeraalinen arviointi.

#### **MAB3. Geometria**

Perusgeometriaa, kuten suorakulmainen kolmio ( Pythagoran lause ja trigonometria) ja kappaleiden pinta-alojen ja tilavuuksien laskemista. Numeraalinen arviointi.

#### **MAB4. Matemaattisia malleja**

Lineaarinen ja eksponentiaalinen malli. Uusina yhtälötyypeinä potenssi- ja eksponenttiyhtälö. Numeraalinen arviointi.

#### **MAB5. Tilastot ja todennäköisyys**

Peruskäsitteet tilastoista ja todennäköisyyslaskennasta. Numeraalinen arviointi.

#### **MAB6-MAB7. Talousmatematiikka**

Verotus, lainat, säästäminen, indeksit ja valuutat. Numeraalinen arviointi.

### **Valtakunnalliset valinnaiset opintojaksot**

#### **MAB8. Matemaattinen analyysi**

Funktion tutkimista derivaatan avulla. Numeraalinen arviointi.

#### **MAB9. Tilastolliset ja todennäköisyysjakaumat**

Erilaisten jakaumien käyttö ja luottamusvälit. Numeraalinen arviointi.

## **Paikalliset opintojaksot**

### **MAB10. Lyhyen matematiikan tuki –opintojakso**

Lisäaika ja tuki lyhyen matematiikan opiskeluun. Suoritusmerkintä S.

### **MAB11. Lyhyen matematiikan kertaava opintojakso**

Lyhyen matematiikan oppimäärä ja valmistaudutaan yo-kirjoituksiin. Suoritusmerkintä S.

## **FYSIIKKA**

### **Pakolliset opintojaksot**

#### **FY1-FY2. Fysiikan perusteet**

Suure, yksikkö ja SI-järjestelmä. Graafinen ja lineaarinen malli. Energialajit, energian säilyminen ja muuntuminen. Energian tuotanto, teho ja hyötysuhde. Energian vaikutus ympäristöön ja ilmastomuutokseen. Numeraalinen arviointi.

### **Valtakunnalliset valinnaiset opintojaksot**

#### **FY3. Energia ja lämpö**

Termodynaaminen systeemi ja tilanmuuttujat. Lämpötila paine ja hydrostaattinen paine. Mekaaninen työ. Lämpölaajeneminen, energia olomuodon muutoksissa ja kaasujen tilanyhtälöt. Numeraalinen arviointi.

#### **FY4. Voima ja liike**

Suoraviivaisen liikkeen tutkiminen. Vuorovaikutus ja voima. Voimat ja liikeyhtälö. Mekaniikan energiaperiaate, liikemäärän säilyminen ja impulssi. Numeraalinen arviointi.

#### **FY5. Jaksollinen liike ja aallot**

Momentti ja jäykän kappaleen tasapaino. Gravitaatio ja planeettojen liike. Jaksollinen liike, aallot ja aaltoilmiöitä. Ääni aaltoliikkeenä. Numeraalinen arviointi.

#### **FY6. Sähkö**

Jännite ja virta tasavirtapiireissä. Ohmin laki ja sähköteho. Virtapiirit ja Kirchhoffin lait. Coulombin laki ja homogeeninen sähkökenttä. Kondensaattorit, puolijohteet ja sähköturvallisuus. Numeraalinen arviointi.

#### **FY7. Sähkömagnetismi ja valo**

Magneettinen vuorovaikutus ja magneettikenttä. Varatun hiukkasen liike homogeenisessä magneettikentässä. Sähkömagneettinen induktio ja Lenzin laki. Generaattori, vaihtovirran synty ja muuntaja. Valon aaltoilmiöitä. Numeraalinen arviointi.



### **FY8. Aine, säteily ja kvantittuminen**

Energian kvantittuminen ja fotonit. Atomin rakenne ja atomin energiatilat. Ydinreaktiot, massan ja energian ekvivalenssi, fissio ja fuusio. Ionisoivan säteilyn lajit ja sovellukset. Maailmankaikkeuden kehitys. Numeraalinen arviointi.

### **Paikalliset opintojaksot**

#### **FY9. Fysiikan töitä**

Jo opiskeltuihin fysiikan opintojaksoihin liittyvät työt. Työn suunnittelu, toteutus ja työselostuksen tekeminen. Suoritusmerkintä S.

#### **FY10. Kosmologia ja suhteellisuusteoria**

Erikoinen suhteellisuusteoria. Aurinkokunnan rakenne, tähden toiminta ja elinkaari. Galaksi, galaksijoukot ja maailmankaikkeuden kehitys. Suoritusmerkintä S.

#### **FY11. Fysiikan kertaus**

Fysiikan pakollisten ja valtakunnallisten valinnaisten opintojaksojen keskeisten asioiden kertaus ja tutustuminen fysiikan ylioppilaskokeeseen. Suoritusmerkintä S.

## **KEMIA**

### **Pakolliset opintojaksot**

#### **KE1-KE2. Kemia, minä ja kestävä tulevaisuus**

Pakollinen opintojakso, joka sisältää mm. atomin rakenteen ja jaksollisen järjestelmän, aineiden sitoutumisen ja ominaisuudet, ainemäärän ja konsentraation. Numeraalinen arviointi.

### **Valtakunnalliset valinnaiset opintojaksot**

#### **KE3. Molekyylit ja mallit**

Orgaaninen kemia (yhdisteiden tunnistaminen, nimeäminen, ominaisuudet ja isomeria). Numeraalinen arviointi.

#### **KE4. Kemiallinen reaktio**

Kemiallisen reaktioyhtälön kirjoittaminen ja siihen perustuvat laskut. Erilaiset reaktio-tyypit orgaanisissa ja epäorgaanisissa reaktioissa. Polymeerit. Numeraalinen arviointi.

#### **KE5. Kemiallinen energia ja kiertotalous**

Kemialliseen reaktioon liittyvät energianmuutokset, hapetusluvut ja sähkökemia. Lasku-tyypeistä reaktiosarjat ja reaktioseokset. Numeraalinen arviointi.

### **KE6. Kemiallinen tasapaino**

Kemiallisen reaktion nopeus. Tasapainoreaktiot ja niihin liittyvät laskut. Hapot, emäkset ja puskuriliuokset. Numeraalinen arviointi.

### **Paikalliset opintojaksot**

#### **KE7. Kemian töitä**

Tehdään kemiallisia töitä pienryhmissä. Suoritusmerkintä S.

#### **KE8. Kemian kertaava opintojakso**

Kerrataan lukion kemian oppimäärä ja valmistaudutaan ylioppilaskirjoituksiin. Suoritusmerkintä S.

## **BIOLOGIA**

### **Pakolliset opintojaksot**

#### **BI1. Elämä ja evoluutio**

Opintojaksossa perehdytään biologiaan tieteenä, eliökuntaan ja sen rakenteeseen, sekä evoluutioon elämää synnyttävänä ja muokkaavana voimana. Numeraalinen arviointi.

#### **BI2-BI3. Ekologia ja ympäristö**

Opintojaksossa käsitellään ekologian perusteet ja ihmisen vaikutukset ekosysteemeihin. Ympäristökasvatuksessa paneudutaan kestävään kehitykseen. Numeraalinen arviointi.

### **Valtakunnalliset valinnaiset opintojaksot**

#### **BI4. Solu ja perinnöllisyys**

Kaikki elämä perustuu soluihin. Tässä opintojaksossa opiskellaan solubiologian ja perinnöllisyyden perusteet. Numeraalinen arviointi.

#### **BI5. Ihmisen biologia**

Ihmisen biologiaa päästä varpaisiin. Monen opiskelijan mielestä tämä on biologian opintojaksoista mielenkiintoisin. Numeraalinen arviointi.

#### **BI6. Biotekniikka ja sen sovellukset**

Syvennetään aiemmilta kursseilta kertynyttä tietoa mikrobeista. Perehdytään DNA:n tutkimiseen ja muokkaukseen geenitekniikalla ja sekä biotekniikan keskeisiin sovelluksiin ja merkitykseen yhteiskunnassa. Numeraalinen arviointi.

## **Paikalliset opintojaksot**

### **BI7. Biologiaa käytännössä**

Opintojaksossa tehdään erilaisia käytännön töitä biologian eri aloilta, jotka syventävät monipuolisesti biologian osaamista. Suoritusmerkintä S.

### **BI8. Biologian kertaava opintojakso**

Kurssilla kerrataan aiempien biologian opintojaksojen keskeistä sisältöä ja harjoitellaan erilaisiin tehtäviin vastaamista ylioppilaskokeeseen valmistautuen. Suoritusmerkintä S.

## **MAANTIEDE**

### **Pakolliset opintojaksot**

#### **GE1. Maailma muutoksessa**

Opintojaksossa tutustutaan maantieteeseen tieteenalana, maailmassa ajankohtaisiin ympäristöä ja ihmiskuntaa koskeviin muutoksiin ja niiden ratkaisukeinoihin. Numeraalinen arviointi.

### **Valtakunnalliset valinnaiset opintojaksot**

#### **GE2. Sininen planeetta**

Opintojaksossa käsitellään luonnonmaantieteellisiä ilmiöitä ja prosesseja eri aluetasoilla, sekä pyritään tunnistamaan ja ymmärtämään ilmiöiden syyt ja seuraukset. Numeraalinen arviointi.

#### **GE3. Yhteinen maailma**

Opintojaksossa perehdytään ihmismaantieteen ilmiöihin ja prosesseihin eri aluetasoilla. Pyritään ymmärtämään sitä, kuinka ilmiöt ovat monimutkaisessa vuorovaikutuksessa keskenään. Numeraalinen arviointi.

#### **GE4. Geomedia – tutki, osallistu ja vaikuta**

Opintojaksossa käsitellään geomediaa, eli maantieteellisen tiedon lähteitä ja esittämistapoja monipuolisesti. Samalla syvennetään aiemmista opinnoista kertynyttä luonnonmaantieteellistä ja ihmismaantieteellistä tietoa. Numeraalinen arviointi.

### **Paikalliset opintojaksot**

#### **GE5. Maantiedettä käytännössä**

Tehdään luonnonmaantieteellisiä ja ihmismaantieteellisiä käytännön töitä ja tutkimuksia, jotka syventävät monipuolisesti maantieteen osaamista. Suoritusmerkintä S.

## **GE6. Maantieteen kertaava opintojakso**

Kurssilla kerrataan aiempien maantieteen opintojaksojen keskeistä sisältöä ja harjoitellaan erilaisiin tehtäviin vastaamista ylioppilaskokeeseen valmistautuen. Suoritusmerkintä S.

## **USKONTO**

### **Pakolliset opintojaksot**

#### **UE1. Uskonto ilmiönä – juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin jäljillä**

Uskonnon määrittely. Pyhät kirjat. Juutalaisuus, kristinusko ja islam maailmanuskontoina. Numeraalinen arviointi.

#### **UE2. Maailmanlaajuinen kristinusko**

Kristinusko kulttuurin, yhteiskunnan ja yksilön näkökulmasta. Kristinuskon historia ja suuntaukset. Numeraalinen arviointi.

### **Valtakunnalliset valinnaiset opintojaksot**

#### **UE3. Maailman uskontoja ja uskonnollisia liikkeitä**

Luonnonuskonnot. Intiassa, Kiinassa ja Japanissa syntyneet uskonnot. Uskonnon lukutaidon kehittäminen. Numeraalinen arviointi.

#### **UE4. Uskonto, kulttuuri ja yhteiskunta**

Suomen uskontotilanne. Suomalainen uskonnollisuus historiassa ja nykyajassa. Numeraalinen arviointi.

#### **UE5. Uskonto taiteissa ja populaarikulttuurissa**

Uskonnon ja taiteen vuorovaikutus. Uskonnolliset symbolit. Populaarikulttuuri. Numeraalinen arviointi.

#### **UE6. Uskonto, tiede ja media**

Media ja uskonto. Uskonnollinen kieli ja kuvasto. Uskonnon tutkimus. Ajankohtaiset teemat. Numeraalinen arviointi.

### **Paikalliset opintojaksot**

#### **UE7. Kulttuurien myytit ja muut suuret kertomukset**

Pyhät kertomukset. Kulttuuri, alakulttuurit ja vastakulttuuri. Kulttuurin lukutaito. Suoritusmerkintä S.

## **UE8. Kristillinen oppi ja elämä**

Etiikka ja dogmatiikka. Kristillinen ihmis- ja jumalakäsitys. Suoritusmerkintä S.

## **UE9. Kertaava opintojakso**

Uskonnon keskeisten sisältöjen kertaus ja ylioppilaskokeeseen valmistautuminen. Suoritusmerkintä S.

# **ELÄMÄNKATSOMUSTIETO**

## **Pakolliset opintojaksot**

### **ET1. Minä ja hyvä elämä**

Käsitykset hyvästä elämästä ja sen edellytyksistä. Identiteetin rakentuminen. Minä- ja maailmankuva. Numeraalinen arviointi.

### **ET2. Minä ja yhteiskunta**

Yhteiskunta, kulttuuri ja alakulttuurit. Aktiivinen kansalaisuus. ihmisoikeudet. Näkökulmia oikeudenmukaisuuteen. Numeraalinen arviointi.

## **Valtakunnalliset valinnaiset opintojaksot**

### **ET3. Kulttuurit**

Kulttuurin tutkimus ja kulttuurien vuorovaikutus. Tapakulttuurien monimuotoisuus. Yhdenvertaisuuden historiaa. Numeraalinen arviointi.

### **ET4. Katsomukset**

Katsomusten historia. Katsomusten ilmeneminen eri elämänalueilla. Numeraalinen arviointi.

### **ET5. Uskonnot ja uskonnottomuus**

Uskonnollisuuden ja uskonnottomuuden tutkimus. Ateismi, agnostismi ja humanismi. Maailmanuskonnot. Numeraalinen arviointi.

### **ET6. Tulevaisuus**

Tulevaisuuden tutkimus. Teknologian kehitys. Ekologiset muutokset. Numeraalinen arviointi.

## **Paikalliset opintojaksot**

### **ET7. Kulttuurien myytit ja muut suuret kertomukset**

Pyhät kertomukset. Kulttuuri, alakulttuurit ja vastakulttuuri. Kulttuurin lukutaito. Suoritusmerkintä S.

## **ET8. Kertaava opintojakso**

Elämäkatsomustiedon ylioppilaskokeeseen valmennus. Suoritusmerkintä S.

## **FILOSOFIA**

### **Pakolliset opintojaksot**

#### **FI1. Johdatus filosofiseen ajatteluun**

Filosofian historia. Filosofiset kysymyksenasettelut ja peruskysymykset. Arkitieto ja tieteellinen tieto. Numeraalinen arviointi.

#### **FI2. Etiikka**

Etiikka ja moraalit. Yksilö ja yhteiskunta: ihmis- ja perusoikeudet. Soveltava etiikka. Numeraalinen arviointi.

### **Valtakunnalliset valinnaiset opintojaksot**

#### **FI3. Yhteiskuntafilosofia**

Yhteiskuntasopimus -teoriat. Demokratia ja yhteisöllisyys. Ajankohtaisia aiheita. Numeraalinen arviointi.

#### **FI4. Totuus**

Totuusteoriat. Todellisuuden luonne. Tiedon lähteet. Tieteellinen tutkimus. Numeraalinen arviointi.

### **Paikalliset opintojaksot**

#### **FI5. Estetiikan perusteita**

Taide ja taidekäsitykset. Kauneus ja rumuus. Muoti ja koristautuminen. Suoritusmerkintä S.

#### **FI6. Kertaava opintojakso**

Filosofian keskeisten aihekokonaisuuksien kertaaminen ja ylioppilaskokeeseen valmistautuminen. Suoritusmerkintä S.

# **PSYKOLOGIA**

## **Pakolliset opintojaksot**

### **PS1. Toimiva ja oppiva ihminen**

Psykologia tieteenä. Hyvinvointi. Oppiminen. Psykologinen tutkimus. Numeraalinen arviointi.

## **Valtakunnalliset valinnaiset opintojaksot**

### **PS2. Kehittyvä ihminen**

Yksilön kehitys. Elämäkulkku. Kehityksen teoria- ja tutkimustieto. Numeraalinen arviointi.

### **PS3. Tietoa käsittelevä ihminen**

Kognitiivisen psykologian ilmiöt. Toiminnanohjaus ja päätöksenteko. Hermoston rakenne ja toiminta. Tutkimusmenetelmät. Numeraalinen arviointi.

### **PS4. Tunteet ja mielenterveys**

Tunteiden psykologia. Psykkinen hyvinvointi ja mielenterveys. Psykologinen tutkimus. Numeraalinen arviointi.

### **PS5. Yksilöllinen ja yhteisöllinen ihminen**

Perimä, kulttuuri ja sosiaalinen ympäristö. Persoonallisuus. Älykkyys ja luovuus. Numeraalinen arviointi.

## **Paikalliset opintojaksot**

### **PS6. Psykologian sovellusaiheita**

Psykologian sovellusalat. Monitieteisyys, tieteellinen tieto ja etiikka. Suoritusmerkintä S.

### **PS7. Psykoterapian perusteita**

Psykoterapian peruseriaatteen. Psykoterapia -prosessi. Tutkimus ja testaus. Suoritusmerkintä S.

### **PS8. Kertaava opintojakso**

Kertaava opintojakso valmentaa psykologian ylioppilaskokeeseen. Suoritusmerkintä S.

## **TERVEYSTIETO**

### **Pakolliset opintojaksot**

#### **TE1. Terveys voimavarana**

Terveys ja elintavat. Terveyskulttuuri. Kehon ja mielen hyvinvointi. Numeraalinen arviointi.

### **Valtakunnalliset valinnaiset opintojaksot**

#### **TE2. Ympäristö ja terveys**

Arkitieto ja tieteellinen tieto. Terveysviestintä. Addiktiot. Rakennettu ja luonnon ympäristö. Terveys ja kestävä kehitys. Numeraalinen arviointi.

#### **TE3. Yhteiskunta ja terveys**

Terveyskäsitykset. Sairauksien selitysmallit. Väestöterveys. Sosiaali- ja terveystalvet. Terveystenhuollon etiikka. Numeraalinen arviointi.

### **Paikalliset opintojaksot**

#### **TE4. Psykkisen hyvinvoinnin tukeminen**

Psykkinen hyvin- ja pahoinvointi. Voimavarat ja itsehoidon mahdollisuudet. Ammatillisen tuen muodot. Opintojakso suositellaan suoritettavaksi ensimmäisenä lukuvuonna. Suoritusmerkintä S.

#### **TE5. Kertaava opintojakso**

Opintojaksolla kerrataan aiempien terveystiedon opintojaksojen keskeistä sisältöä, ja harjoitellaan erilaisiin tehtävätyyppeihin vastaamista ylioppilaskokeeseen valmistautuen. Suoritusmerkintä S.

## **HISTORIA**

### **Pakolliset opintojaksot**

#### **HI1. Ihminen, ympäristö ja historia**

Eurooppalaisen ihmisen historia maanviljelyksen synnystä nykypäivään. Numeraalinen arviointi.

#### **HI2. Kansainväliset suhteet**

Valtioiden väliset suhteet 1800-luvulta nykypäivään. Numeraalinen arviointi.



### **HI3. Itsenäisen Suomen historia**

Suomen suuriruhtinaskunnan ja itsenäisen Suomen historia 1800-luvun alusta nykypäivään. Numeraalinen arviointi.

### **Valtakunnalliset valinnaiset opintojaksot**

#### **HI4. Eurooppalainen ihminen**

Eurooppalaisen ihmisen kulttuurihistoria antiikista synnystä nykypäivään. Numeraalinen arviointi.

#### **HI5. Ruotsin itämaasta Suomeksi**

Suomeen nykyisin kuuluvien alueiden historia aina esihistorialliselta ajalta Ruotsin vallan ajan loppumiseen asti. Numeraalinen arviointi.

#### **HI6. Maailman kulttuurit kohtaavat**

Tutustutaan yhteen tai useampaan maailman kulttuurialueeseen tutustuminen sekä sen vuorovaikutukseen muiden kulttuurialueiden kanssa. Numeraalinen arviointi.

### **Paikalliset opintojaksot**

#### **HI7. Ajankohtaiset aiheet**

Maailman politiikan ja talouden ajankohtaiset asiat. Suoritusmerkintä S.

#### **HI8. Historian kertaus**

Historian opintojaksojen keskeisten sisältöjen kertaus. Suoritusmerkintä S.

## **YHTEISKUNTAOPPI**

### **Pakolliset opintojaksot**

#### **YH1. Suomalainen yhteiskunta**

Suomalaisen yhteiskunnan rakenne ja suomalaisen valtion toiminta sekä kansalaisen osallistumismahdollisuudet suomalaisessa demokratiassa. Numeraalinen arviointi.

#### **YH2. Taloustieto**

Perehtymistä kansantalouteen, markkinoihin ja talouspoliittisiin päätöksiin. Numeraalinen arviointi.

#### **YH3. Suomi, Eurooppa ja muuttuva maailma**

Euroopan unionin toiminta osana globaalia maailmaa ja suomalaisten rooli unionissa. Numeraalinen arviointi.

## **Valtakunnalliset valinnaiset opintojaksot**

### **YH4. Lakitieto**

Suomalainen oikeusjärjestelmä, esimerkkeinä kuluttaja- ja rikosoikeus. Numeraalinen arviointi.

## **Paikalliset opintojaksot**

### **YH5. Sijoittaminen**

Opintojaksolla käydään läpi muun muassa osakkeisiin ja rahastoihin sijoittamista. Suoritusmerkintä S.

### **YH6. Yhteiskuntaopin kertaus**

Yhteiskuntaopin keskeisten sisältöjen kertaus. Suoritusmerkintä S.

## **MUSIIKKI**

## **Pakolliset opintojaksot**

### **MU1. Intro – kaikki soimaan**

Opintojaksolla tutustutaan monipuolisesti musiikin perusasioihin, esim. bändisoittimiin, laulamiseen, musiikin peruselementteihin ja omaan musiikki-identiteettiin.

### **MU2. Syke – soiva ilmaisu**

Opintojaksolla vahvistetaan opiskelijan musiikki-identiteettiä ja musiikillisia taitoja. Opintojakson ohjelmistossa on monipuolisesti erilaisia musiikin tyylejä sekä tutustumista musiikin luovaan tuottamiseen. Numeraalinen arviointi.

## **Valtakunnalliset valinnaiset opintojaksot**

### **MU3. Genre – globaali uteliaisuus**

Tavoitteena on, että opiskelija oppii tuntemaan erilaisia musiikkilajeja, - tyylejä, - ja kulttuureja. Opiskelija kehittää musisointitaitojaan. Kurssin voi suorittaa myös projektina. Numeraalinen arviointi.

### **MU4. Demo – luovasti yhdessä**

Opiskelija tutustuu musiikin käyttöön ja vaikutusmahdollisuuksiin eri taidemuodoissa. Opiskelija tutkii musiikin yhteyttä tekstiin, kuvaan tai liikkeeseen ja perehtyy tarkemmin musiikin käyttötapoihin esim. elokuvassa tai näyttämöllä. Opintojakson voi suorittaa projektina. Numeraalinen arviointi.

## **MU7D. Musiikin lukiodiplomi**

Valtakunnallisten ohjeiden mukainen musiikin lukiodiplomin suoritus. Numeraalinen arviointi.

### **Paikalliset opintojaksot**

#### **MU5. Projektit**

Suunnitellaan ja kehitetään musiikkiohjelmaa Laitilan lukion tilaisuuksiin. Ohjelma suunnitellaan ja valmistellaan kursseilla. Harjoittelujakso on mahdollisesti palkkien ulkopuolista harjoittelua opiskelijoiden omalla ajalla. Opintojaksolle osallistuminen edellyttää jonkin verran perussoitto- ja/tai laulutaitoa. Opintojakson aikana opiskelijat koostavat taitotasonsa mukaisen ryhmän, jolle valitsevat sopivan ohjelmiston esitettäväksi koulun tapahtumassa. Ohjelma suunnitellaan ja valmistellaan tällä opintojaksolla. Suoritusmerkintä S.

#### **MU6. Löydä oma äänesi – Laulu ja äänenkäyttö**

Laulun opintojaksolla perehdytään äänenkäyttöön tekemällä erilaisia ja monipuolisia äänenkäyttö- ja hengitysharjoituksia sekä lauletaan yksi- ja/tai moniäänisiä lauluja. Ohjelmisto on monipuolista, johon opiskelijat pääsevät vaikuttamaan. Myös mikrofonilaulamiseen perehdytään. Lauluopetusta annetaan mahdollisuuksien mukaan. Opintojakson aikana esiinnyttään opiskelijoiden toiveet huomioiden joko koulun tilaisuuksissa tai muussa projektissa. Opintojaksosta ei anneta numeroarviointia, vaan suoritusmerkintä S.

## **KUVATAIDE**

### **Pakolliset opintojaksot**

#### **KU1. Omat kuvat, jaetut kulttuurit**

Opintojakso läpileikkaa taiteen ja muun visuaalisen kulttuurin ilmenemismuotoja ja antaa tekemisen ja tulkitsemisen kautta mahdollisuuden monipuoliseen itseilmaisuun. Numeraalinen arviointi.

#### **KU2. Ympäristön tilat, paikat ja ilmiöt**

Opintojaksossa tarkastellaan visuaalista kulttuuria erityisesti arkkitehtuurin ja muotoilun näkökulmasta. Numeraalinen arviointi.

## **Valtakunnalliset valinnaiset opintojaksot**

### **KU3. Kuva viestii ja vaikuttaa**

Opintojaksossa perehdytään median maailmoihin kuvataiteen keinoin. Numeraalinen arviointi.

### **KU4. Taiteen monet maailmat**

Opintojaksossa syvennetään opiskelijan taiteellista ilmaisua ja tietämystä sekä henkilökohtaista suhdetta taiteeseen. Tuotetaan ja koetaan taidetta monipuolisin tekniikoin ja omista lähtökohdista käsin. Numeraalinen arviointi.

### **KU7D. Kuvataiteen lukiodiplomi**

Opintojakson aikana opiskelija antaa erityisen näytön lukioaikaisesta osaamisestaan ja harrastuneisuudestaan kuvataiteessa. Kuvataiteen lukiodiplomi muodostuu teoksesta sekä työskentelyprosessia, itsearviointia ja kuvataiteen tuntemusta kuvaavasta portfoliosta. Valtakunnalliset arviointikriteerit.

## **Paikalliset opintojaksot**

### **KU5. Piirustuksen työpaja**

Opintojaksolla keskitytään erityisesti piirtämisen eri tekniikoihin ja niiden moniin sovelluksiin. Suoritusmerkintä S.

### **KU6. Painetaan taidetta**

Opintojaksolla opiskelijalla on mahdollisuus kokeilla erilaisia painotekniikoita ja suunnitella sekä toteuttaa kuvitus johonkin painotteeseen, esimerkiksi kassiin, abi-huppariin tai kutsukorttiin. Suoritusmerkintä S.

## **LIIKUNTA**

### **Pakolliset opintojaksot**

#### **LI1. Oppiva liikkuja**

Lukion ensimmäisellä pakollisella liikunnan opintojaksolla syvennetään peruskoulussa opittuja tietoja ja taitoja. Opintojakso tarjotaan lukion ensimmäisen vuosikurssin opiskelijoille. Opintojaksoa ei voi suorittaa itsenäisesti. Opintojakso arvioidaan numeerisesti (4-10).

#### **LI2. Aktiivinen elämä**

Lukion toinen pakollinen liikunnan opintojakso. Opintojaksolla keskeistä on fyysisen toimintakyvyn harjoittaminen ja arvioiminen sekä vuorovaikutustilanteissa toimiminen.

Opintojakso tarjotaan lukion toisen vuosikurssin opiskelijoille. Opintojaksoa ei voi suorittaa itsenäisesti. Opintojakso arvioidaan numeerisesti (4-10).

## **Valtakunnalliset valinnaiset opintojaksot**

### **LI3. Uudet mahdollisuudet**

Valtakunnallinen valinnainen opintojakso, jossa keskeistä on uusiin liikuntamuotoihin ja -lajeihin tutustuminen sekä liikuntataitojen ja fyysisten ominaisuuksien monipuolinen ylläpito ja kehittäminen. Opintojakson sisällöt suunnitellaan yhteistyössä opiskelijoiden kanssa. Arviointi perustuu jatkuvaan ja monipuoliseen näyttöön. Opintojakso tarjotaan ensimmäisen ja toisen vuosikurssin opiskelijoille. Opintojaksoa ei voi suorittaa itsenäisesti. Opintojakso arvioidaan numeerisesti (4-10).

### **LI4. Yhdessä liikkuen**

Valtakunnallinen valinnainen opintojakso, jonka sisällöissä painotetaan sosiaalista toimintakykyä yhdessä tekemisen kautta. Opintojakson mahdollinen retki suunnitellaan yhteistyössä opiskelijoiden kanssa. Opintojakso tarjotaan kolmannen vuosikurssin opiskelijoille, opintojaksoa ei voi suorittaa itsenäisesti. Opintojakso arvioidaan numeerisesti (4-10).

### **LI5. Virkistystä liikunnasta**

Valtakunnallinen valinnainen opintojakso, jonka sisällöissä painotetaan virkistystä lisääviä liikuntamuotoja sekä kehonhuoltoa ja rentoutusta. Opintojakson sisältö suunnitellaan yhteistyössä ryhmän opiskelijoiden kanssa. Opintojakso tarjotaan ensimmäisen ja toisen lukuvuoden opiskelijoille, opintojaksoa ei voi suorittaa itsenäisesti. Opintojakso arvioidaan numeerisesti (4-10).

### **LI10D. Liikunnan lukiodiplomi**

Opiskelija osoittaa opintojaksossa erityistä osaamistaan ja harrastuneisuuttaan liikunnassa monipuolisten näyttöjen avulla. Näytöt koostuvat sekä käytännön liikuntaosaamisen näytöstä että kirjallisista tuotoksista. Opiskelija työstää liikuntadiplomiaan itsenäisesti. Opiskelija saa infoa ja tukea liikuntadiplomin työstämiseen liikunnanopettajalta. Liikuntadiplomin työstäminen aloitetaan lukion ensimmäisen vuosikurssin aikana. Opintojakso arvioidaan numeerisesti (4-10).

## **Paikalliset opintojaksot**

### **LI6. Palloilu**

Lukion koulukohtainen valinnainen opintojakso, jossa harjoitellaan ja pelataan erilaisia pallo- ja joukkuepelejä. Opintojakso arvioidaan asteikolla hyväksytty/hylätty, hyväksytty arvosana merkitään S-merkinnällä. Hyväksytty arvosana edellyttää opiskelijalta läsnäoloa oppitunneilla sekä annettujen tehtävien tekemistä. Opintojaksoa ei voi suorittaa itsenäisesti.

### **LI7. Kuntosaliharjoittelun perusteet**

Koulukohtainen valinnainen opintojakso, jossa keskitytään kuntosaliharjoittelun perusteisiin. Oppitunneilla opiskellaan sekä kuntosaliharjoittelun teoriaa että käytännön harjoittelua. Opiskelija voi valita opintojakson millä vuosiluokalla tahansa. Opintojaksoa ei voi suorittaa itsenäisesti. Opintojakso arvioidaan asteikolla hyväksytty/hylätty, hyväksytty arvosana merkitään S-merkinnällä. Hyväksytty arvosana edellyttää opiskelijalta läsnäoloa oppitunneilla sekä annettujen tehtävien tekemistä.

### **LI8. Iloa tanssi- ja rytmiliikunnasta**

Koulukohtainen valinnainen opintojakso, jonka sisältöinä on opiskelijoiden kanssa yhteistyössä valittuja tanssi- ja rytmiliikunnan muotoja. Arviointi perustuu jatkuvaan ja monipuoliseen näyttöön. Opintojakso tarjotaan valittavaksi joka toinen vuosi, opintojaksoa ei ole mahdollista suorittaa itsenäisesti. Opintojakso arvioidaan asteikolla hyväksytty/hylätty, hyväksytty arvosana merkitään S-merkinnällä. Hyväksytty arvosana edellyttää opiskelijalta läsnäoloa oppitunneilla sekä annettujen tehtävien tekemistä.

### **LI9. Vanhat tanssit**

Opintojakso on koulukohtainen valinnainen opintojakso, jonka sisältönä on vanhojen tanssien päivän suunnittelu ja tanssien harjoittelu juhlaesitystä varten. Opintojakso tarjotaan toisen lukuvuoden opiskelijoille, opintojaksoa ei voi suorittaa itsenäisesti. Arviointi perustuu jatkuvaan ja monipuoliseen näyttöön. Opintojakso arvioidaan asteikolla hyväksytty/hylätty, hyväksytty arvosana merkitään S-merkinnällä. Hyväksytty arvosana edellyttää opiskelijalta läsnäoloa oppitunneilla, kunnioittavaa käytöstä opiskelijatovereita kohtaan sekä aktiivista tanssien harjoittelua oppitunneilla.

### **LI11. Liikunnan valmennusjakso 1/Ensimmäisen vuosikurssin opiskelijat**

Opintojakso tarjotaan ensimmäisen lukuvuoden opiskelijoille, jotka harrastavat kilpaurheilua urheiluseurassa. Opintojakson sisällöissä painottuvat fyysisen toimintakyvyn harjoittaminen sekä oman lajin harjoittelu. Valmennusjakson oppitunnit opiskellaan aamutunneilla. Muiden oppiaineiden poisjääneet tunnit on opiskeltava itsenäisesti aineenopettajan antamien ohjeiden mukaisesti. Opintojaksoa ei ole mahdollista suorittaa itsenäisesti. Opintojakso arvioidaan asteikolla hyväksytty/hylätty, hyväksytty arvosana merkitään S-merkinnällä. Hyväksytty arvosana edellyttää opiskelijalta läsnäoloa oppitunneilla sekä annettujen tehtävien tekemistä.

### **LI12. Liikunnan valmennusjakso 2/Toisen vuosikurssin opiskelijat**

Opintojakso tarjotaan lukion toisen lukuvuoden opiskelijoille, jotka harrastavat kilpaurheilua urheiluseurassa. Opintojakson sisällöissä painottuvat fyysisen toimintakyvyn harjoittaminen sekä oman lajin harjoittelu. Valmennusjakson oppitunnit opiskellaan aamutunneilla. Muiden oppiaineiden poisjääneet tunnit on opiskeltava itsenäisesti aineenopettajan antamien ohjeiden mukaisesti. Opintojaksoa ei voi suorittaa itsenäisesti. Opintojakso arvioidaan asteikolla hyväksytty/hylätty, hyväksytty arvosana merkitään S-merkinnällä. Hyväksytty arvosana edellyttää opiskelijalta läsnäoloa oppitunneilla sekä annettujen tehtävien tekemistä.

### **LI13. Liikunnan valmennusjakso 3/Kolmannen vuosikurssin opiskelijat**

Opintojakso tarjotaan lukion kolmannen lukuvuoden opiskelijoille, jotka harrastavat kilpaurheilua urheiluseurassa. Opintojakson sisällöissä painottuvat fyysisen toimintakyvyn harjoittaminen sekä oman lajin harjoittelu. Valmennusjakson oppitunnit opiskellaan aamutunneilla. Muiden oppiaineiden poisjääneet tunnit on opiskeltava itsenäisesti aineenopettajan antamien ohjeiden mukaisesti. Opintojaksoa ei voi suorittaa itsenäisesti. Opintojakso arvioidaan asteikolla hyväksytty/hylätty, hyväksytty arvosana merkitään S-merkinnällä. Hyväksytty arvosana edellyttää opiskelijalta läsnäoloa oppitunneilla sekä annettujen tehtävien tekemistä.

## **OPINTO-OHJAUS**

### **Pakolliset opintojaksot**

#### **OPO1. Minä opiskelijana**

Opiskelutaitojen ja itsetuntemuksen kehittämistä sekä opintosuunnitelman laadintaa ja lukion jälkeisen elämän pohdintaa. Suoritusmerkintä S.

#### **OPO2. Jatko-opinnot, työelämä ja tulevaisuus**

Opintosuunnitelman täsmentämistä, jatko-opintomahdollisuuksiin tutustumista sekä työ- ja uramahdollisuuksiin tutustumista. Suoritusmerkintä S.

### **Valtakunnalliset valinnaiset opintojaksot**

#### **OPO3. Tutorina toimiminen**

Tutoriksi kouluttautuminen. Opiskelija tutustuttaa ensimmäisen vuoden opiskelijoita lukio-opintoihin sekä osallistuu joihinkin lukion markkinointitilaisuuksiin. Suoritusmerkintä S.

## **TIETOTEKNIikka**

### **Paikalliset opintojaksot**

#### **TT1. Tietotekniikan käyttö opiskelussa, perusteet**

Opiskellaan tekstinkäsittely-, esitysgrafiikka- ja kuvankäsittelyohjelmien käyttöä, ja tutustutaan sähköiseen koeympäristöön ja koeympäristön käynnistämiseen muistitikulta. Tutustutaan erilaisiin sähköisiin oppimisympäristöihin ja niiden käyttöön. Asennetaan opiskelussa tarvittavat ohjelmat tietokoneisiin. Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä S.

### **TT2. Tietotekniikan käyttö opiskelussa, jatko**

Opintojaksolla keskitytään sähköisten ylioppilaskirjoitusten analysointityökalujen käytön oppimiseen. Opiskellaan taulukkolaskenta-, laskin-, kuvaajien piirto- ja kaavioiden piirto-ohjelmien käyttöä sekä kuvankäsittely- ja vektorigrafiikka ohjelmia. Opintojakson aikana syvennetään sähköisten oppimisympäristöjen työkalujen opintoja. Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä S.

### **TT3. Ohjelmoinnin perusteet**

Opiskellaan ohjelmoinnin perusrakenteet. Tehdään ohjelmia tietokoneelle ja älypuhelimelle (Android Apps). Vaihtoehtoisesti tehdään tasohyppelypeli, jossa käytetään Construct pelintekoympäristöä. Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä S.

### **TT4. Ohjelmoinnin jatko**

Opiskellaan olio-ohjelmoinnin tai robottiohjelmoinnin perusteet, ja tehdään yksinkertaisia ohjelmia jollakin olio-ohjelmointikielellä (Java, Python, JavaScript tai Php). Ohjelmoidaan Lego-robotti tekemään haluttuja toimintoja. Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä S.

### **TT5. Tietotekniikan kertaus**

Opintojaksolla kerrataan sähköisen kokeen tekemiseen tarvittavien ohjelmien käyttöä sekä kerrataan muita sisältöjä opiskelijoiden tarpeen mukaan. Opintojakso on tarkoitettu suoritettavaksi ennen yo-kirjoituksia. Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä S.

## **TEMAATTISET OPINNOT**

### **TO1. Hyvinvoiva minä AI-KU-LI-MU-OP**

Opiskelija ryhmäytyy muiden lukio-opintonsa aloittavien opiskelijoiden kanssa. Opintojakson aikana vahvistetaan opiskelijoiden hyvinvointia ja yhteisöllisyyden kokemuksia sekä annetaan valmiuksia lukio-opintojen aloittamiseen. Opintojakso koostuu usean oppiaineen sisällöistä. Opintojakso valitaan heti lukio-opintojen alussa. Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä S.

### **TO2. Ravitsemus ja liikunta LI-BI-TE-KE**

Ravitsemus, liikunta ja terveys. Ravitsemus- ja liikuntasuosituksat. Opintojakso suositellaan suoritettavaksi lukion toisella vuosiluokalla. Suoritusmerkintä S.

### **TO3. Uskontojen merkitys konflikteissa ja niiden ratkaisussa UE-GE-HI-ÄI-TE**

Uskontojen merkitys sodissa ja rauhanyössä. Konfliktien merkitys yksilöiden ja yhteisöjen elämään. Suoritusmerkintä S.

### **TO4. Yksilö, yhteiskunta ja seksuaalisuus PS-TE-BI-YH-UE**

Seksuaalisuuden monitieteinen tarkastelu. Suoritusmerkintä S.



### **TO5. Yrittäjänä toimiminen YH-PS**

Opiskelijat perustavat oman yrityksen ja toimivat yrittäjänä usean periodin ajan. Suoritusmerkintä S.

### **TO6. Aikakausien ilmiöitä monitieteisesti HI-FI-BI-UE-ÄI**

Aikakauden (esim. antiikki, keskiaika) ilmiöiden monitieteinen tarkastelu. Suoritusmerkintä S.

## **ETÄRENKAAN KURSSIT, LV. 2021-2022**

Ilmoittautuminen Turun seudun etäenkaan kursseille:

<https://blog.edu.turku.fi/turunseudunetarengas/>

### **AI10. Kirjoittamisen tuki (OPS 2016 kurssi)**

Kirjoittamisen tuki -kurssilla annetaan yksilöllistä kirjoittamisen ohjausta ja palautetta omista teksteistä. Sopii kaikenlaisille kirjoittajille esimerkiksi ylioppilaskirjoitukseen valmistautumiseen tai muun lukio-opiskelun tueksi. Kurssi suoritetaan viikoittaisilla kirjoitustehtävillä. Arviointi suoritusmerkinnällä S. Koulukohtainen verkkokurssi.

Kurssin ajankohta: toinen jakso.

Kurssin laajuus: 1 kurssi, OPS2016 mukaisesti.

Opettaja: Katariina Mikkola, [katariina.mikkola@laitila.fi](mailto:katariina.mikkola@laitila.fi)

### **TO1. Kulttuurien myytit ja muut suuret kertomukset (OPS2016 kurssi)**

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija tuntee pyhien kertomusten kulttuuritaustoja ja luokitteluja, tuntee käsitteet kulttuuri, alakulttuuri, vastakulttuuri ja akkulturaatio, vahvistaa kulttuurista lukutaitoaan, tuntee myyttien aihepiirejä ja vertailee kulttuurien kertomusaineistoja sekä tuntee myyttien selitysteorioita ja käyttää niitä myyttien aiheiden analysoinnissa.

Kurssin sisällöt: maailman myyttinen ja rationaalinen selittäminen, eri kulttuurien ja uskontojen myytit; suullinen ja kirjallinen perinne eri kulttuureissa; tekstinäytteet ja niiden analyysi, muut ideologiset ja uskonnolliset kertomustyyppit ja niiden merkitys, kulttuurien tutkimus ja kulttuurin lukutaito, myytit ja identiteetti sekä symboliikka.

Kurssin arviointi: kurssin kaikki tehtävät tulee suorittaa hyväksytysti, jotta kurssista voi saada suoritusmerkinnän S.

Kurssin ajankohta: ensimmäinen jakso.

Kurssin laajuus: 1 kurssi, OPS 2016 mukaisesti.

Opettaja: Kristiina Laihonen, [kristiina.laihonen@laitila.fi](mailto:kristiina.laihonen@laitila.fi)

## ITSENÄINEN OPISKELU

Opintojaksoja voi suorittaa myös itsenäisesti. Näin kannattaa tehdä, jos opintojakso ei sovi lukujärjestykseen, jos haluaa nopeuttaa opiskelua tai jos erityisesti pitää itsenäisestä opiskelusta. Kaikki opintojaksot eivät kuitenkaan sovi itsenäisesti opiskeltaviksi. Opintojakson itsenäisestä suorittamisesta pitää hyvissä ajoin ensin sopia ko. aineen opettajan kanssa. Hän neuvoo ja määrää ennen itsenäisen suorituksen tenttiä tehtävät, harjoitukset ja muut kirjalliset suoritukset. Sen jälkeen opiskelijan pitää vielä anoa rehtorilta lupa itsenäiseen suoritukseen. Itsenäiseen suoritukseen voi kuulua opintojaksokoe silloinkin, kun opintojaksosta ei muuten järjestetä koetta.

## ARVIOINTI

Useimmat opintojaksot arvioidaan asteikolla **4–10**, ja niissä järjestetään opintojaksokoe koeviikolla. Kokeen lisäksi arvioinnissa otetaan huomioon kotitehtävien tekeminen, tuntiöskentely yms. näyttö, esimerkiksi vieraissa kielissä opiskelijan kyky ymmärtää ja tuottaa tekstiä ja puhetta. Ne oppimäärät, joissa opiskelija on suorittanut yhden opintojakson, voidaan arvioida **numeraalisesti tai suoritusmerkinnällä S**.